

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 7032/2022
21.09.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Љиљана Т. Спасојевић адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство правде, Основни суд у Лесковцу, коју заступа Државно правобранилаштво из Београда, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца која је изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5106/20 од 02.12.2021. године, у седници већа одржаној дана 21.09.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5106/20 од 02.12.2021. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 11395/2017 од 26.09.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете исплати укупно износ од 868.000,00 динара и то: на име накнаде за претрпљени страх износ од 300.000,00 динара и на име накнаде за претрпљене душевне болове због повреде угледа, части и слободе личности износ од 168.000,00 динара. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужена да тужиоцу на име накнаде материјалне штете због изгубљене зараде, топлих obroка и неискоришћених годишњих одмора исплати укупно износ од 15.110.858,70 динара са законском затезном каматом почев од доспелости сваког месечног износа па до исплате, у року од 15 дана. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да за тужиоца уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање у корист РФ – Филијала за град Београд за период од 08.04.1998. године па до налажења посла или до испуњења услова тужиоца за стицање старосне пензије у пуном износу, а на основу висине тужиочевих изгубљених зарада, у року од 15 дана. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да туженој на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 76.500,00 динара, у року од 15 дана.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 5106/20 од 02.12.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда

Првог основног суда у Београду П 11395/2017 од 26.09.2019. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију из свих законских разлога.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да ревизија тужиоца није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Тужилац у ревизији не наводи ни једну другу битну повреду одредаба парничног поступка из става 2. наведеног члана која је законом (члан 407. став 1. тачка 2. ЗПП) предвиђена као разлог за овај ванредни правни лек.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је дана 24.02.1998. године лишен слободе по решењу истражног судије Окружног суда у Пећи Кио бр 23/98 од 27.02.1998. године и тог дана му је одређен притвор који је укинут решењем истражног судије Окружног суда у Пећи Кио бр 23/98 од 10.03.1998. године. Пресудом Основног суда у Лесковцу К бр. 28/10 од 11.10.2013. године према тужиоцу је одбијена оптужба да је учинио продужено кривично дело злоупотреба службеног положаја одговорног лица из члана 234. став 2. у вези става 1. КЗ и у вези члана 61. КЗ, јер је наступила застарелост кривичног гоњења. Пресуда је постала правноснажна на дан 28.10.2013. године. У време лишења слободе тужилац је био директор у ДД „ББ“ из ..., разрешен је функције, а до промене директора дошло је 08.04.1998. године. На евиденцији лица која траже запослење преко Националне службе за запошљавање, Филијала за Град Београд, тужилац је био пријављен у периоду од 24.12.1999. године до 01.07.2004. године и од 11.01.2016. године па надаље. Вештачењем је утврђена висина изгубљене зараде тужиоца за период од 08.04.1998. године до 31.12.2018. године. Захтев за накнаду штете због неоснованог лишења туженој тужилац је поднео дана 14.10.2016. године, а тужбу у овој парници дана 31.07.2017. године.

Код овако утврђених чињеница, с обзиром да тужилац тужбеним захтевом тражи накнаду штете у ситуацији када је према њему правноснажном пресудом кривичног суда одбијена оптужба да је учинио продужено кривично дело злоупотреба службеног положаја одговорног лица из члана 234. став 2. у вези става 1. КЗ и у вези члана 61. КЗ, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су усвојили приговор застарелости потраживања тужиоца, истакнут од стране тужене и одбили тужбени захтев, дајући при том разлоге које прихвата и ревизијски суд.

Одредбом члана 591. ЗКП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 62/21-Одлука Уставног суда) прописано је да право на накнаду штете застарева за три године од дана правноснажности првостепене одбијајуће или ослобађајуће пресуде, односно правноснажности првостепеног решења којим је поступак обустављен или је оптужба одбијена, а ако је поводом жалбе решавао апелациони суд - од дана пријема одлуке апелационог суда. Одредбом члана 588. став 1. истог закона, пре подношења суду тужбе за накнаду штете, оштећени је дужан да поднесе захтев министарству надлежном за послове правосуђења ради постизања споразума о постојању штете и врсти и висини накнаде. Одредбом члана 589. став 3. законика, док траје поступак из става 1. овог члана не тече застарелост предвиђена у члану 591. законика.

Одредбом члана 384. Закона о облигационим односима, прописано је да ако застаривање није могло почети да тече због неког законског узрока, оно почиње тећи кад тај узрок престане (став 1.). Ако је застаривање почело тећи пре него што је настао узрок који је зауставио његов даљи ток, оно наставља да тече кад престане тај узрок, а време које је истекло пре заустављања рачуна се у законом одређени рок за застарелост (став 2.).

Пресуда Основног суда у Лесковцу К бр. 28/10 од 11.10.2013. године, којом је одбијена оптужба према окривљеном, овде тужиоцу, постала је правноснажна дана 28.10.2013. године када је почео да тече рок од 3 године прописан чланом 591. Законика о кривичном поступку, након чега је тужилац дана 14.10.2016. године поднео захтев за накнаду штете, па је наступило застаривање потраживања тужиоца. Како у рок од 3 месеца од дана када је тужилац поднео захтев туженој, Комисија за накнаду штете није одлучила о захтеву, то је у смислу члана 384. Закона о облигационим односима застаривање наставило да тече, а време које је истекло пре заустављања (2 године и 11,5 месеци) је урачунато у законом одређени рок застарелости од 3 године. Тужба у овој парници поднета је дана 28.07.2017. године, па је наведени рок застарелости истекао пре подношења тужбе у овој правној ствари, због чега је у смислу одредбе члана 360. Закона о облигационим односима престало право, односно могућност тужиоца да оствари право на накнаду штете, коју тражи постављеним тужбеним захтевом.

Позивање тужиоца у ревизији на немогућност подношења тужбе због финансијских разлога и тешке материјалне ситуације нису основани, с обзиром да по налажењу овог суда не могу представљати несавладиве препреке због којих док трају застаривање не тече, како су то правилно закључили нижестепени судови.

На основу напред наведено, сагласно одредби члана 414. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**